

Zastępca Burmistrza Dzielnicy Bemowo Miasta Stołecznego Warszawy

ul. Powstańców Śląskich 70, 01-381 Warszawa, tel. 22 443 75 55, faks 22 325 40 01
bemowo.sekretariat@um.warszawa.pl, um.warszawa.pl, bemowo.um.warszawa.pl

Warszawa, 30 sierpnia 2023 r.

Znak sprawy: UD-I-WOŚ-A.6121.81.2023.JZU

Inwestor:

Veolia Energia Warszawa S.A.

ul. S. Batorego 2, 02-591 Warszawa

Pełnomocnik:

PROJEKT WARSZAWA Sp. z o.o.

AL. Krakowska 224, 02-219 Warszawa

Dotyczy: wydania opinii do projektu gospodarki zielenią i nasadzeń kompensacyjnych na potrzeby „Budowy i przebudowy sieci ciepłowniczej – magistrali „J” od komory ciepłowniczej J8 do studzienki J8/L1/S3 wraz z kanalizacją teletechniczną w rejonie ul. Sucharskiego na terenie Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy”,

odpowiadając na pismo z dnia 16 sierpnia 2023 r. w ww. sprawie, informuję, iż opiniuję pozytywnie przedłożoną dokumentację, pod warunkiem spełnienia następujących obowiązków wynikających m.in. z przepisów prawa:

1. Wszelkie działania prowadzone w otoczeniu zieleni należy realizować w sposób jak najmniej szkodzący roślinności - art. 87a ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r., poz. 1336).
2. Prace w otoczeniu zieleni należy wykonywać przy udziale inspektora nadzoru terenów zieleni, zatrudnionego przez Inwestora.
3. Wykonanie specjalistycznych prac przy drzewach i krzewach należy powierzyć specjalistycznej firmie legitymującej się doświadczeniem ogrodniczym.
4. Sposób prowadzenia prac musi być zgodny z wytycznymi „Standardów kształtowania zieleni Warszawy” (załącznik nr 7 do Programu ochrony środowiska dla m.st. Warszawy na lata 2017-2020 z perspektywą do 2023 r. stanowiącego załącznik do uchwały nr XXXVIII/973/2016 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 15 grudnia 2016 r.). Standardy opisują metodykę prowadzenia prac w taki sposób, aby w jak najmniejszym stopniu uszkodzić istniejącą roślinność. Inwestor ze swojej strony powinien dopilnować, aby wykonawca robót zabezpieczył narażony z powodu realizacji inwestycji drzewostan znajdujący się na sąsiednich terenach w sposób gwarantujący skuteczną ochronę przed uszkodzeniem i degradacją (ustawa Prawo ochrony środowiska art. 75 pkt 1).
5. Zgodnie z wytycznymi zawartymi w „Standardach ochrony zieleni w procesach inwestycyjnych na terenie m.st. Warszawy”, stanowiących załącznik do Zarządzenia NR 1911/2022 Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy z 30 grudnia 2022 r., cyt.: „Każde drzewo ma strefę bezwzględnej ochrony (SBO) – obszar o promieniu równym trzykrotności średnicy pnia mierzonego na wysokości 130 cm, liczony od zewnętrznej krawędzi pnia. W SBO nie wolno w żaden sposób ingerować w system korzeniowy drzewa (pod nadzorem dendrologicznym, możesz ewentualnie wykonać prace poniżej korzeni metodami bezwykopowymi oraz remonty istniejących obiektów kubaturowych lub liniowych). Możliwe są odstępstwa – strefę wyznacza się indywidualnie dla drzew odmian kolumnowych i drzew o nietypowym pokroju.”
6. Zaleca się prowadzenie prac przy drzewach poza okresem wegetacyjnym – wiosną lub jesienią.
7. Należy podjąć działania mające na celu ochronę roślin w strefie robót budowlanych, m.in. takie jak:
 - ochrona gleby w zasięgu systemów korzeniowych drzew/krzewów przed zagęszczeniem i zanieczyszczeniem – poprzez wprowadzenie ogrodzeń o wysokości min. 1,5 m w granicach tymczasowych stref ochronnych drzew,
 - oznaczenie stref ochronnych i wizualna informacja dla wykonawców - ogrodzenie ochronne drzew powinno być oznaczone informacją np.: strefa ochronna drzewa / nie składować materiałów / nie przestawiać ogrodzenia,

- wyznaczenie miejsc składowania materiałów budowlanych poza strefą ochronną drzew/krzewów,
 - wykonywanie robót ziemnych z uwzględnieniem minimalizacji przemieszczania mas ziemi w sąsiedztwie drzew oraz ruchu maszyn po drogach tymczasowych,
 - unikanie spływu substancji szkodliwych dla roślin – ochrona przed zalewaniem lub wyciekami wody wykorzystywanej na placu budowy (np. zanieczyszczonej wapnem i cementem),
 - stosowanie ekranów korzeniowych – w przypadku konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w obrębie systemu korzeniowego drzewa na czas robót konieczne jest zamontowanie osłony w formie ekranu, chroniącej przed przesuszeniem i przemarznięciem korzeni.
8. Rośliny adaptowane należy pielęgnować z chwilą rozpoczęcia robót budowlanych. W celu ochrony drzew wymagane jest zastosowanie zabiegów pielęgnacyjnych, które zminimalizują stres spowodowany pracami budowlanymi, m.in. takich jak:
 - systematyczne podlewanie (częstotliwość oraz dawki wody muszą być dostosowane do wielkości roślin, warunków glebowych i atmosferycznych) – poprzez podlewanie bezpośrednie, deszczowanie koron, linie kroplujące,
 - rozścielenie ściółki w strefie ochronnej drzewa, np. grubo mielonej przekompostowanej kory - warstwa grubości do 10 cm,
 - wymiana, rozluźnianie zagęszczonej gleby w systemach korzeniowych w przypadku nadmiernego zagęszczenia podłoża,
 - wymiana gleby zanieczyszczonej substancjami budowlanymi,
 - w strefie systemu korzeniowego prace należy wykonywać ręcznie lub przy użyciu sprężonego powietrza,
 - nawożenie w miarę potrzeb oraz mikoryzowanie – iniekcje szczepionki mikoryzowej do gleby.
 9. W przypadku prowadzenia prac w zasięgu koron drzew sugeruje się, by wykonywane prace były przeprowadzone metodami bezwykopowymi (przecisku lub przewiertu sterowanego).
 10. Niezależnie od przewidzianych działań minimalizujących niedopuszczalna jest ingerencja w system korzeniowy w obrębie progu krytycznego uszkodzenia drzewa - obszar wokół drzewa, gdyż może to skutkować trwałym uszkodzeniem drzewa i/lub utratą jego stabilności w gruncie. Zakaz ten nie dotyczy:
 - przeprowadzania elementów infrastruktury podziemnej z wykorzystaniem metod bezwykopowych na głębokości minimum 130 cm od poziomu gruntu, po uprzednim rozpatrzeniu innych przebiegów sieci;
 - remontów zastanych nawierzchni lub innych prac wykonywanych bez naruszenia systemu korzeniowego.
 11. W celu zapewnienia właściwej koegzystencji drzew i infrastruktury miejskiej należy założyć ekrany korzeniowe. Zaleca się aby ekran przeciwkorzenny był wykonany z folii HDPE o wysokości 500-800 mm o grubości min. 1 mm, żebrowany, wytrzymały na przebijanie przez korzenie drzew.
 12. Wydział Ochrony Środowiska dla Dzielnicy Bemowo Urzędu m.st. Warszawy nie wyraża sprzeciwu wobec konieczności usunięcia drzew i krzewów, które kolidują z planowaną inwestycją, jednakże na podstawie art. 84 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, posiadacz nieruchomości ponosi opłaty za usunięcie drzewa lub krzewu, które naliczane są w zezwoleniu na usunięcie drzewa lub krzewu i pobierane przez organ właściwy do wydania tego zezwolenia.
 13. Rośliny przeznaczone do przesadzenia należy odpowiednio wcześniej poddać specjalistycznej pielęgnacji. Zabiegi pielęgnacyjne należy kontynuować podczas robót budowlanych (dotyczy to szczególnie dojrzałych drzew, krzewów). Przesadzenie i pielęgnację dużego drzewa (krzewu) Inwestor powinien zlecić firmie z doświadczeniem.
 14. Jakość materiału roślinnego przeznaczonego do nasadzeń kompensacyjnych powinna być zgodna z aktualnymi „Zaleceniami jakościowymi dla ozdobnego materiału szkółkarskiego” – opracowanie Związku Szkółkarzy Polskich. Materiał wybrany do nasadzeń powinien być wyrośnięty, drzewa i krzewy z bryłą korzeniową (balotowane lub z pojemników). Drzewa z bryłą korzeniową powinny spełniać podstawowe wymogi jakościowe dla dorosłego materiału szkółkarskiego (zależnie od gatunku/odmiany). Optymalny obwód pni drzew do sadzenia wynosi 16-18 cm (na wysokości 1 m) i adekwatny do niego rozmiar bryły (przy obwodzie pnia 18 cm – 25 cm na wysokości 1 m, średnica bryły korzeniowej powinna mieć 65 cm -75 cm). Bryła korzeniowa – proporcjonalnie uformowana w stosunku do części nadziemnej, zwarta, nieprzesuszona.
 15. Nowe nasadzenia (dot. również drzew usuniętych poprzez przesadzenie) należy objąć 3 - letnią gwarancją pielęgnacyjną. Roślinom należy zapewnić regularne i obfite podlewanie od wiosny aż do jesieni (IV – X). Dawki: dla drzew 30-40 l wody; dla grup krzewów 15-30 l na 1 m² powierzchni obsadzeń / częstotliwość: od 7 dni (przy dłuższych okresach bezdeszczowych) do 14. Aby nawilżyć przesuszoną, zaskorupiałą glebę należy wzruszyć jej powierzchnię na głębokość min. 2-3 cm, tak by nie uszkodzić bryły korzeniowej. Po posadzeniu drzew należy zamontować do palika plakietkę z informacjami dot. nazwy

- gatunkowej drzewa, nazwą jednostki zlecającej posadzenie, rok posadzenia, nazwa firmy odpowiedzialnej za wykonanie sadzenia, wraz z adresem i numerem kontaktowym.
16. Należy odtworzyć wszystkie naruszone podczas prowadzenia prac trawniki, zgodnie z ww. wytycznymi „Standardów kształtowania zieleni Warszawy”. Obsiew należy wykonać po dokładnym przygotowaniu podłoża.
 17. Drzewostan znajdujący się na terenach sąsiadujących z inwestycją, który był narażony na oddziaływanie przedsięwzięcia budowlanego, po zakończeniu prac budowlanych powinien być objęty przez inwestora pielęgnacją w okresie gwarancyjnym – w takim samym zakresie, jak zielen na terenie inwestycji.
 18. Na podstawie art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody wójt, burmistrz albo prezydent miasta wymierza administracyjną karę pieniężną za, usunięcie drzewa lub krzewu bez wymaganego zezwolenia, usunięcie drzewa lub krzewu bez zgody posiadacza nieruchomości, zniszczenie drzewa lub krzewu, uszkodzenie drzewa spowodowane wykonywaniem prac w obrębie korony drzewa.
 19. W przypadku stwierdzenia obecności gatunków chronionych na ww. terenie, ich siedlisk, ostoi bądź gniazd, należy uzyskać odstępstwo od zakazów zawartych w art. 51 i 52 ustawy o ochronie przyrody. W stosunku do gatunków objętych ochroną częściową należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie na czynności podlegające zakazom określonym w art. 51 ust. 1 i 1a oraz art. 52 ust. 1 i 1a ustawy o ochronie przyrody, a w stosunku do gatunków objętych ochroną ścisłą na czynności podlegające zakazom określonym w art. 51 ust. 1 pkt 1-8, 10 i 11 oraz ust. 1a pkt 1-3 i 5, art. 52 ust. 1 pkt 2, 4-10 i 12-15 oraz ust. 1a pkt 2-6 ustawy o ochronie przyrody. W stosunku do gatunków objętych ochroną ścisłą należy uzyskać zezwolenie Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na odstępstwo od zakazów określonych w art. 51 ust. 1 pkt 9 oraz ust. 1a pkt 4, art. 52 ust. 1 pkt 1, 3, 11 i 16 oraz ust. 1a pkt 1, 7 i 8 ustawy o ochronie przyrody.
 20. Zgodnie z art. 90 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, czynności, o których mowa w art. 83-89, m.in. polegające na wydawaniu zezwolenia na usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości, w zakresie, w jakim są one wykonywane przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, w odniesieniu do nieruchomości będących własnością gminy - z wyjątkiem nieruchomości będących w użytkowaniu wieczystym innego podmiotu - wykonuje starosta. Natomiast w przypadku jeżeli prezydent miasta na prawach powiatu sprawuje funkcję starosty (Miasto Stołeczne Warszawa), czynności, o których mowa powyżej, wykonuje marszałek województwa - Departament Polityki Ekologicznej, Geologii i Łowiectwa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie przy ul. Ks. I. Kłopotowskiego 5.
 21. Zgodnie z treścią z art. 83f ust. 1 pkt 1 i pkt 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody - nie jest wymagane zezwolenie na usunięcie drzew, których obwód pnia na wysokości 5 cm nie przekracza:
 - 80 cm - w przypadku topoli, wierzb, klonu jesionolistnego oraz klonu srebrzystego;
 - 65 cm - kasztanowca zwyczajnego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego;
 - 50 cm – dot. pozostałych gatunków drzew,oraz krzewu albo krzewów rosnących w skupisku, o powierzchni do 25 m².
 22. Zniszczenie lub uszkodzenie drzew, krzewów lub żywopłotów stanowiących zielen publiczną może zostać uznane za naruszenie art. 144 kodeksu wykroczeń.
 23. Po zakończeniu prac należy uporządkować teren, w tym zdemontować zabezpieczenia zieleni.

ZASTĘPCA BURMISTRZA
DZIELNICY BEMÓWO M.ST. WARSZAWY

Karol Sobociński

Osoba do kontaktu: Joanna Zubrzycka,
e-mail: jzubrzycka@um.warszawa.pl
telefon: 22 44 37 819